

Lesson 49

Sultan Da'ud duk Batseba

2 Samu'el 11,12; Jabur 51,32

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin takitete we' Nabi Da'ud manjari Sultan bangsa Isra'el. Sultan Da'ud sultan bentel duk ma'ase' duk ellegne te'ed Lapal Tuhanin. Saguwa' ellew inin **niya'** sōng tabatsate **sabab Sultan Da'ud ga'i hāp** pinakale. Niya' tahinang Sultan Da'ud la'at te'ed si pamayaman Tuhanin; kabaya'anne anda lella sawe'ne magtapit luma'in, magjina siye duk dendehin, ubus bu tambahanne pe dusenen pegge' suleyanne nepukan hinangannen. Kaw niya' magpa'in, “We'ey kite ngasuwa' istori la'at sa iyan diyalem Kitab?” Sambungan Kitabin panilew miya'an, pa'inne: “*Kēmon pinasulat we' Tuhan dem Kitab awwalley, pamanolo' kite bi!*” (Roma 15:4) “*Tasulat isab inin...supaya kite bi ga'i maghinangan kuwe' siye miya'an....Hangkan bang niya' lu'u a'a pa'inne we' basag du sandelne si Tuhanin, subey iye pahatul-hatul kaw iye bessuwang tabo'o we' sassat bu kapagduse iye!*” (1 Korinto 10:11,12) Diyalem Kitabin ga'i tinapukan we' Tuhanin duse me' nabihin pegge' mabaya' Tuhanin manolo'an kite bi me' importante si kitehin bi.

Na, kuwe'itu matsa ne isab kite bi dem jūd kaduwe Samu'elin duk kata'uhante bi bang sa'ingge magduse Sultan Da'ud. Dem kapitulu sempukdembuwa' pa'in Kitabin:

(2 Samu'el 11) ¹ *Bakas mintedde, beytu daran me' sultanin magbono', dina'ak pī we' Sultan Da'ud si Joab duk me' opisiyalnen sampay armi bangsa Isra'el. Tada'ag we' de bangsa Ammonin duk iliput we' de tinunggu'an puweblo Rabbahin supaya ka'elletan a'anen. Saguwa' si Da'ud la'i du si Awrusalam.* ² *Dembuwa' kohap donga' Sultan Da'ud duk lumengngan iye diyata' sapew madatag si astana'nen. Niya' takitene si lame luma' dembuwa'in, dende mandi. Hāp te'ed*

dendehin. ³ Niya' dina'ak we' Sultan Da'ud masti'anne bang sine dende miya'an. Pa'in a'ahin, “**Batseba** iye...anda **Uriya** bangsa Hitti.” ⁴ Ubus masan Sultan Da'ud, da'akne dendehin pī si iye. Pag tekka dendehin padembuwa' iye si dendehin...ubus mole' ne iye. ⁵ Ngiram dendehin ubus bu masan iye ngakahan Sultan Da'ud.

Ubus, inaka dem Kitab bang sa'ingge suleyan Sultan Da'ud napukan dusenen. Pag takale Sultan Da'ud we' ngiram ne Batseba, masan iye pu si Joab, nakura' armi bangsa Isra'elin. Da'akne Uriya, ella Batsebahin, pī si iye. Ubus dina'ak ne we' si Joab Uriya pī pu si Sultan Da'ud.

(2 Samu'el 11) ⁷ Pag tekka Uriya tinilew we' Sultan Da'ud bang sa'ingge ne si Joab, bang sa'ingge me' sundaluhin duk bang sa'ingge ne pagbono'in. ⁸ Ubus pa'in Sultan Da'ud pu si Uriya, “Pī ne kew hap luma' duk pahali kew dahu.” Hangkan tahala' ne Uriya amban astana' duk niya' pangurung sultanin pinabo'ohan pī si luma'ne. ⁹ Saguwa' ga' hap luma' Uriya; tuli iye si luwasan astana' la'i si me' guwaldiya sultanin. ¹⁰ Pag takale Sultan Da'ud we' ga' mole' Uriya, tilewne iye, pa'inne, “Behu tekka kew amban lahat tala. We'ey kew ga'i mole?” ¹¹ Nambung Uriya, pa'inne, “Me' sundalu Isra'elin duk me' sundalu Yahudin la'i si pagbono'an duk Ba'ul Pagjanji'anin i' la'i si siye; nakura'kun si Joab duk me' opisiyalnen tuli hadja si luwasan. Ga'i ku makajari mole', mangan duk nginum duk padembuwa' si andakun! Napa ku we' ga'i iyan hinangku!”

¹² Ubus pa'in Sultan Da'ud si iye, “Na, tu'u pe kew ellew inin, sumu da'akte kew pī balik.” Hangkan la'i si Awrusalam Uriya ellew miya'an duk ellew dembuwa'in....¹⁴ Pag salung-salungin nulat Sultan Da'ud pu si Joab duk pabo'ohanne sulatnen pu si Uriya. ¹⁵ Iye bissā dem sulatnen, pa'inne “Da'akun Uriya pī si dehelluhan pagbono'an manamalin. Ubus da'akun sinduwehin pasuhut supaya iye matey.” Hangkan sasang si Joab duk me' sundalunen paliput si puweblohin, da'akne Uriya pī si lugal kabasagan bantaden. ¹⁷ Paguwa' sundalu bantaden amban dem puweblo duk magbono' duk sundalu si Joabin; me' sundalu Isra'el sinduwehin matey duk sampay Uriya matey du isab. ¹⁸ Ubus magreport si Joab sabab pagbono'in [...duk magaka isab:] ²¹ “Matey isab dara'akannu Uriya bangsa Hittihin.”

²⁶ Pag takale anda Uriyahin we' matey ne ellanen, magsugul iye sabab ellanen. ²⁷ Pag ubus ne me' ellew pagsugulnen, da'ak Sultan Da'ud iye bino'o pī si luma'ne duk hinangne iye andane duk nganak iye lella. Saguwa' ga'i te'ed kahāpan TUHANIN si hinangan Sultan Da'ud miya'an.

(2 Samu'el 12) ¹ *Dina'ak we' TUHANIN Nabi Natan pī pu si Sultan Da'ud. Pag tekka iye la'i, pa'inne, "Niya' duwe lella si dembuwa' kaluma'an, dembuwa'in dayahan duk dembuwa'in miskin. ² A'a dayahanin tege bili-bili duk sapi' ekka manamal, ³ saguwa' a'a miskinin ga' niya' luwal dembuwa' anak bili-bili dende bakas tabellinen. Ipatne bili-bilihin magsumbaya' duk anaknen. Mangan hayepin amban kinakan a'ahin duk nginum amban sawannen duk tuli diyata' pa'ane. Kuwe' anakne ne iye. ⁴ Manjari, niya' bisita tekka si luma' a'a dayahanin. Ga'i mabaya' a'a dayahanin numbali' dembuwa' me' hayepnen supaya niya' kinakan bisitanen. Embes iye ineddo'nen si iyehin, iye pe ineddo'nen anak bili-bili a'a miskinin, sumbali'ne duk memesne pamakanne bisitanen."*

⁵ [*Pag takale Sultan Da'ud istori inin*] *astel iye manamal sabab a'a dayahanin duk pa'inne pu Nabi Natan, "Kuwe' bugtu' we' ellum TUHANIN, bugtu' patut matey a'a mangahinang iyan! ⁶ Subey iye magbayed min ampat halga' bili-bilihin pegge' hinangne sa miya'an duk ga'i iye ma'ase!" ⁷ Ubus pa'in Nabi Natan pu si Sultan Da'ud, "Ka'u hep a'a iyan! Inin pa'in TUHANIN, Tuhan bangsa Isra'elin, pa'inne: Pene'te kew manjari sultan bangsa Isra'el, bu timbulte kew amban antanan si Sa'ul. ⁸... hinangte kew sultan si bangsa Isra'el duk bangsa Yahud. Bu bang ga'i pe kew kasarangan si miya'an, urungante pe si' kew namba. ⁹ We'ey ga' tuhutnu panganda'akan TUHANIN. We'ey kew maghinang la'at sa inin? Bakas papateynu Uriya si pagbono'an duk eddo'nu andanen hinangnu di andanu. Papateynu iye sabab bessi bangsa Ammon. ¹⁰ Na, pegge' ga' tuhutnu panganda'akankun duk eddo'nu anda Uriyahin, hangkan sinduwehin si kemon pangkatan tubu'nun binono'. ¹¹ Inin pina'in TUHANIN: 'Niya' amban di pamilyanu mo'o bala' si ka'u. Kitenu du iyan bang ananku me' andanun amban ka'u duk pangurungku si lella seddili duk magulid iye duk me' andanun bisan peya'-peya' ellew. ¹² Bang ka'u, hinangnu inin tinapukan saguwa' aku hinangku iyan bisan si danta' ellew duk kemon bangsa Isra'elin takitede du iyan!" ¹³ Ubus pa'in Sultan Da'ud pu Nabi Natan, "Bakas magduse ku si TUHAN!" Nambung Nabi Natan, pa'inne, "Inampun ne dusenun we' TUHANIN. Ga'i kew matey. ¹⁴ Saguwa' pegge' padiyawa'nu TUHANIN matey du anaknu lella sōng inanakanin." Ubus mole' ne Nabi Natan.*

Si me' kapitulu mapaturulin, inakahan kite dem Kitab we' ekka sasew duk ekka bala' tekka si pamilyanen. Saguwa' pina'in isab dem Lapal Tuhanin, pa'inne, "*Bisan pesōng nga'ekka duse me' a'ahin, pasōng pe te'ed Tuhanin malasa duk ma'ase' si me' a'a madusehanin.*" (Roma 5:20) Hangkan payamante pe bang sa'ingge Tuhanin magpakite pu Sultan Da'ud lasanen duk ase'nen duk ampunne kemon dusenen.

Ine jānnen hangkan ampun Tuhanin duse Sultan Da'udin?

Takalenu ke bang ine sambung Sultan Da'udin pag missā Nabi Natan, pa'inne, “*Ka'u hep a'a iyan!*”? Bahani te'ed nabi Tuhanin si Natan missā sa miya'an si Sultan balakatan si bangsa Isra'el. Ine sambung Sultan Da'udin? Pinakalabusu ke Nabi Natan we' Sultan Da'ud, atawa kaw bisan pinapatey? Ekka me' sultanin tumbasande sa miya'an bang inakahan siye duseden. Saguwa' Sultan Da'ud ga' tumbasanne la'at. Suleyanne ke ngalugatan dusenen, kaw pa'inne, “Amban kahandak Tuhan du iyan!” atawa, “Hāp du Tuhanin, kaw du puwas hinanganku mala'atin sabab me' hinanganku mahāpin!”? Nambung ke Sultan Da'ud sa miya'an pu si Natan? Ga'! Na, ine sambungnen? Nambung Sultan Da'ud, pa'inne, “*Bakas magduse ku!*” “*Bakas magduse ku si TUHAN!*”

Supaya pesōng tasabutten bang sa'ingge magbennal Sultan Da'ud si Tuhan sabab dusenen, subey batsate bang ine sinulat dem Kitab Jaburin pag ubus sinabit we' Nabi Natan Sultan Da'ud sabab dusene duk Batsebahin. Si Kitab Jabur kapitulu limempukdembuwa' pa'in Sultan Da'ud:

(Jabur 51) ¹ *Ma'ase' kew si aku, O Tuhan, pegge' ga'i kew padeheng malasa; pegge' hadje du ase'nun puwasanun me' dusekun!* ² *Koso'anun kēmon mala'at diyalemkun duk sutsihun ku amban dusekun!*

³ *Kata'uhanku du me' sala'kun; duk sigi-sigi tapikilku dusekun.* ⁴ *Bakas magduse ku si ka'u – si ka'u hadja – bu niya' tahinangku la'at si matahannu. Hangkan tewwa' bang ku hukumnu; bentel kew bang pa'innu we' dusehan ku.* ⁵ *La'at ku kemuweku inanakan; kemuwe iniraman ku we' sa'ikun, andang ne ku dusehan.* ⁶ *Bugtu', iye kabaya'annun we' iye diyalem ateyin mato'ohin; tolo'anun pikilankun kata'u amban ka'u.*

⁷ *Ānanun dusekun, ubus sutsi ku; koso'anun ku duk issop, ubus pesōng pe pote'kun amban gapas.* ¹⁰ *Papanjarahun atey diyalemkun sutsi, O Tuhan, duk papihanun ku pikilan ba'ahu duk teteg diyalemku.*

¹⁷ *Kurbanku si ka'uhin, O Tuhan, pikilanku madiyahawa'in; ga'i du teyikutannu atey madiyahawa'in duk atey magsusunin!*

Sabab inin kata'uhante we' magsusun Sultan Da'ud. Magsugul iye manamal sabab dusenen. Kuwe' bentuk pessa' ateynen si harapan Tuhan. **Duma'in Sultan Da'ud kuwe' me' a'a magāgama bu masi du magduse kahaba' ellew.** To'o, magduse Sultan Da'ud, kuwe' iye lumorok dem lowang, saguwa' ga' du iye teteg la'i, pegge' malasa iye si Tuhan duk kata'uhanne we' “*Tuhanin asal danta' duk ga' niya' kalindeman si iye.*” (1 Yahiya 1:5)

Manjari, pag ubus Sultan Da'ud magsusun, ine pa'in Tuhanin si iye palabey amban Nabi Natan? Pa'in Tuhanin ke si iye, “*Pi kew maghinangan hāp ubus bu puwasanku dusenun!*”? Ga', ga' Tuhanin

missā sa miya'an! Akahan Nabi Natan hadja iye, pa'inne, *“Inampun ne dusenun we' TUHANIN. Ga'i du kew matey!”*

Ubus miya'an niya' kalangan Sultan Da'ud sinulat dem Kitab Jabur, magaka sabab ledjiki' a'ahin bang **inampun dusenen we' Tuhanin bisan pe ga' maghinangan hāp**. Pa'inne: *“Asal kēgan a'ahin bang ta'ampun ne we' Tuhanin dusenen duk kineyipatan ne we' Tuhanin me' hinanganne mala'atin. Asal kēgan a'ahin bang ga'i ne kimmatan Tuhanin dusenen duk bang diyalem ateynen ga'i iye ngakkal.”* (Jabur 32:1,2; Roma 4:7,8) Awe', ta'ampun Sultan Da'ud we' Tuhanin duk kinimatan ne iye bentel! Duma'in hātinen we inānan we' Tuhanin me' bala' ka'ujudan duse Sultan Da'udin. Hātinen we' bang tekka Ellew Kiyamat, ga'i ne tapikil Tuhanin me' duse Sultan Da'udin. **Puwasanne** ne kēmon amban dem listahanne!

Sa'ingge makajari we' hinang Tuhanin sa miya'an? Sa'ingge makajari we' ampun Tuhanin kēmon duse Sultan Da'udin bu masi pe iye hukum bentel? Makajari ke we' takeyipat hadja we' Tuhanin kēmon la'at tahinang we' Sultan Da'udin? Duma'in! Tuhanin hukum bentel du, bu ga'i makajari we' pakeddemne hadja matanen bu ga'i ne kitene duse me' manusiya'in. Na, bang sa iyan, sa'ingge makajari we' ta'ampun duse Sultan Da'udin we' Tuhanin duk masi pe Tuhanin bentel?

Ta'essebba ke bang ine pina'in Sultan Da'udin pag ngampun iye pag kata'uhanne we' magduse iye? Pa'inne, *“Koso'anun kēmon la'at diyalemkun... ; koso'anun ku duk issop, ubus pesōng pe pote'kun amban gapas!”* (Jabur 51:2,7) Bakas nganda'ak Tuhanin me' a'a Isra'el ngangguna langgas jambangan issop bang siye magpisik laha' kurban. Laha' pinisik-pisikanin umbaga'an hadja si kurban importantehin iye **Manimbul matekka si pesōnganin**. Manimbulin hep ngatu matey duk bu'us laha'nen bu laha'ne miya'an **pagbayed** duse.

Makajari ampun Tuhanin duse Sultan Da'udin pegge' **magsusun** iye **duk balik** iye si Tuhan duk **kahagad** iye si balakat Tuhanin we' limpiyuhanne iye sabab hinangan Manimbul mapitu si dunya si pesōnganin. Kaw Sultan Da'ud ngampun-ngampun kuwe' inin: *“O Tuhan, suse ku sabab dusekun duk māku ampun ku si ka'u! Kata'uhanku we' ta'ampunnu dusekun, pegge' dembuwa' ellew papitunu Manimbul mangga' niya' dusenen duk iye manandalan pangalegga dusekun mintedde du saguwa' beli salama-lama. Hangkan Tuhan, ma'ase' ko' kew si aku, madusehanin! Koso'anun ku duk laha' Manimbulin, ubus bu sutsi ne ku te'ed!”*

Bakas ta'ampun ne ke kēmon duse Sultan Da'udin? Ilimpiyuhan ne ke atey Sultan Da'udin we' Tuhanin duk kimmatanne ke iye bentel? Awe', bugtu' hinangne iyan! Ine jānnen hangkan hinang Tuhanin iyan? Inampun Sultan Da'ud we' Tuhanin pegge' **magbennal** iye we' dusehan

iye, duk **kahagad** iye si me' bakas pananggup Tuhanin sabab Manimbul mapitu duk mananggungan pangalegga dusehin. Pegge' kahagad iye si me' pananggup Tuhanin, iye jānnen hangkan Sultan Da'ud makajari kēgan duk sinulat dem Kitab Jabur, pina'in: ***“Asal kēgan a'ahin bang ta'ampun ne we' Tuhanin dusenen duk kineyipatan ne we' Tuhanin me' hinanganne mala'atin. Asal kēgan a'ahin bang ga'i ne kimmatan Tuhanin dusenen duk bang diyalem ateynen ga'i iye ngakkal.”*** (Jabur 32:1,2)

Me' bagayku, hāp pakale ka'am ellew inin. Si me' duwe lesson mapaturulin matsa kite bi amban dem Kitab Jabur supaya takalete bang ine sinulat we' Nabi Da'ud sabab Manimbulin, iye mananggungan pangalegga ganti'ten bi, supaya ta'ampun we' Tuhanin duseten bi salama-lama.....

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin sasangbi mikil-mikil sabab ayat sinulat we' Nabi Da'ud dem Kitab Jaburin sabab ledjiki' mahāp manamal amban Tuhanin, pina'in:

“Asal kēgan a'ahin bang ta'ampun ne we' Tuhanin dusenen duk kineyipatan ne we' Tuhanin me' hinanganne mala'atin. Asal kēgan a'ahin bang ga'i ne kimmatan Tuhanin dusenen duk bang diyalem ateynen ga'i iye ngakkal.” (Jabur 32:1,2)

Wassalam